Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 27-го ЖОВТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 27, 1982 No. 204. VOL. LXXXIX.

ПОМЕР ВЛАДИКА А. РОБОРЕЦЬКИЙ

Торонто, Онт. — В суботу, 23-го жовтня 1982 року тут нагло помер на удар серця епарх Української Католицької Епархії Саскатуну, Владика Андрій Роборецький, який брав участь в конвенції Братства Українських Католиків (БУК).

Покійний Владика народився 12-го грудня 1910 року у Мостах Великих, Західня Україна, і до Канади прибув з родичами молодим хлопцем. Богословські студії покінчив в коледжі св. Павла у Вінніпеґу в 1929 році та в Римо-Католицькій Семінарії св.Августина в Торонто в 1934 році, і в 1934 році був висвячений на священика Української Католицької Церкви.

Свої перші пастирські обов'язки виконував Покійний Владика в українських парафіях в Дофині і Роблині, Манітоба, та в парафії св. Йосафата в Торонто (1934-1948). В 1948 році був висвячений на єпископа-помічника Української Католицької Епархії у Вінніпеґу, а в 1951 році був назначений екзархом Українського Католицького Екзархату Саскатуну. В 1956 році став епархом Української Католицької Епархії Саскатуну.

Св. п. Владика Роборецький був членом різних українських і канадських католицьких організацій і його біографії були друковані в календарі „Світла" в „Українській Книзі Року" та в „Ґу із Ґу ін Саскачеван".

М. Ольшанський перевибраний на голову Округи УНС в Чикаґо

Чикаґо, Ілл. (О.Шарун). — У суботу, 25-го вересня ц.р., відбулися Збори Окружного Комітету відділів Українського Народного Союзу тут у Домі УНС.

Михайло Ольшанський

На Зборах були присутні 48 представників 16-ох відділів Округи та чотири члени Головного Уряду УНС — заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен, головний контролер інж. Анатолій Дорошенко, головна радна Гелен Олек, а також почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась.

Збори відкрив голова Окружного Комітету Михайло Ольшанський, який привітав головних урядовців й делеґатів та ствердив, що кількість присутніх на Зборах вистачальна для правосильности Зборів. Він попросив вибрати президію. Одноголосно вибрано на голову президії Романа Яценківа, а секретарем Осипа Шаруна. Секретар прочитав протокол з попередніх Загальних зборів, що його присутні одобрили без застережень.

Потім почалися звітування членів Управи. Першим звітував М. Ольшанський, подавши річний перебіг праці. Округа має 32 відділи з 5,811 членами. Праця Округи в ділянці приєднування нових членів не увінчалася успіхами, бо дотепер приєднано лише 119 членів зі заплянованого числа 390. Є відділи, які, на жаль, не приєднали ані одного члена.

Наступними звітували секретар Роман Припхан і касир Степан Касіян.

Голова Контрольної комісії Яків Берестянський подав до відома, що працю Управи перевірено й знайдено все в найкращому стані. Він запропонував уділити абсолюторію уступаючій Управі, що, після речової дискусії, присутні одноголосно схвалили.

На внесок Номінаційної комісії, в склад якої ввійшли — Іван Ґавалюх, Едвин Блідий і Роман Яценків, одноголосно вибрано Управу на наступну каденцію у такому складі: М. Ольшанський, голова; І. Ґавалюх, заступник голови, Лев ко Паньків, заступник голови, О. Шарун, секретар, Е. Блідий, касир, та члени: Стефанія Лісович, Р. Яценків, Орест Городиський, Карло Крайник, Іван Сірик і Ляшенко. Контрольна комісія: Я. Берестянський — голова, Петро Врублівський і Зенон Дзядик — члени.

М. Ольшанський подякував за перевибір і довір'я до нього, після чого почалося обговорення переведення осінньої кампанії для приєднання нових членів. Висловилися у цій справі голов-

(Закінчення на стор. 4)

Роблять заходи для спільних святкувань у Філядельфії

Філядельфія, Па. — З метою запобігти подвійне відзначення роковин української державности і соборности місцевий Відділ Об'єднання Прихильників ДЦ УНР звернувся до українських організацій міста із закликом створити ініціятивну групу для об'єднання відзначення наших вікопомних дат 2 - січня. Цей заклик був опублікований в щоденниках „Америка", „Свобода" та місячнику „Мета".

На своїм засіданні 20-го жовтня ц.р. учасники наради вибрали екзекутиву цієї Ініціятивної групи під головуванням ред. Володимира Біляєва. Також доручено екзекутиві звернутися листовно до всіх українських організацій міста із запрошенням прибути на наступне засідання Ініціятивної групи, що відбудеться в середу, 3-го листопада, о год. 7-ій вечора в Домі УНР при 1211 — 68 авеню.

На тім засіданні буде обговорена справа покликання спільного ділового громадського комітету. Всі учасники наради висловили надію на те, що при добрій волі всіх українських організацій, особливо ж їхніх чолових діячів і не дивлячись на теперішній болючий для громади поділ, українська громада у Філядельфії спроможеться об'єднано, однією спільною урочистістю вшанувати незабутні дати проголошення Четвертого Універсалу та Акту Злуки українських земель 22-го січня 1918-19 років.

Зацікавлених в цій важливій справі проситься звертатися телефонічно в урядові години на число 927-6996 або на адресу Ініціятивної групи листовно: „Мета", 1211 — 68 аве., Філядельфія, Па. 19126.

ДОПОВІДЬ ВІДКЛИКАНА

Ню Йорк, Н.Й. — Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що доповідь о.д-ра Любомира Гузара, що мала відбутися тут у п'ятницю, 29-го жовтня, з незалежних від Управи ЛМ Клюбу причин, не відбудеться.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ПРИСПІШЕНИЙ ВІДХІД БРЕЖНЄВА

Ню Йорк, Н. Й. — Декілька представників Адміністрації Президента Рональда Реґена в інтерв'ю заявили, що є загальна думка про те, що треба бути готовим до ведення політичних справ на випадок зміни в советському керівництві.

Представники розвідки сказали, що стан здоров'я советського лідера Леоніда І. Брежнєва, якому в грудні буде 76 років і який керував советською політикою на протязі останніх 18 років, є такий поганий, що він не є здатний нормально виконувати свої обов'язки, а тому скоро буде замінений кимось іншим. Л. Брежнєв вже хворіє дуже довго, особливо останні чотири роки його здоров'я так погіршало, що він мусів сильно скоротити свою появу і перебування на офіційних імпрезах до мінімуму.

Серед представників розвідки, а також Державного департаменту називаються різні кандидатури заміни Брежнєва, але не виключена можливість, що до влади може прийти хтось, про кого ніхто й не думав. Державний секретар Джордж П. Шулц після отримання повідомлення про ситуацію в Кремлі сказав, що американська політика повинна основуватися не на окремих особах, які можуть появитися після Брежнєва. Репортерам сказали, що перед недавніми двома зустрічами Шулца з советським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком було погоджено між президентом Реґеном і Д. Шулцом, що ці зустрічі не повинні служити обговоренню нових советсько-американських угод, а тільки передачі американської точки зору на відносини з новим советським керівництвом, яким би воно не було.

З другого боку, існує загальна думка, що навіть при зміні советського керівництва, не буде якогось рішучого повороту в політиці Москви. Одна офіційна особа підкреслила, що під час згаданих переговорів жадна сторона не ставила питань про зустріч на найвищому рівні між президентом Реґеном і Брежнєвим.

Представник Державного департаменту заявив, що советські дипломати сказали американській стороні, що Брежнєв працює тільки два дні на тиждень і що є неможливим для нього прийняти тягар такої зустрічі.

„Ми є сильні. І ми залишимося сильними. Ми маємо намір збільшувати нашу силу. Ми маємо сильні союзи, ми можемо оборонити наші інтереси, ви можете і ви повинні повірити цьому. Якщо ви хочете знайти якусь конфліктну ситуацію в цьому контексті, то ви натрапите на сильного ворога. Так не повинно бути, але саме так є тепер, і якщо ви хочете щось змінити, почекаймо на докази в поведінці", — заявив секретар Шулц. Серед тих можливих „доказів", які американці мають на думці, повинні бути звільнення з тюрем дисидентів таких, як Анатолій Б. Щаранський, збільшення еміграції, послаблення військового стану в Польщі, угода про вивід советських військ з Афганістану.

Офіційні особи також заявили, що ситуація в советсько-американських відносинах є унікальна, що зміна в советському керівництві є очевидна і американські політики мають час подумати і приготуватися до цього.

Сталін помер без попередження в 1953 році, а його наступник був скинутий несподівано в 1964 році його товаришами з Брежнєвим на чолі, який спочатку ділив владу з Алєксєєм Н. Косиґіним, головою уряду, та Ніколаєм В. Підгорним, номінальним головою держави. Лише поволі, після деякого часу Брежнєв зосередив повноту влади у своїх руках.

Солженіцин в Тайпеї атакує Захід

Тайпеї, Тайван. — Александер Солженіцин, промовляючи до 2,000 китайців у міському стадіоні Тайпеї, гостро заатакував західній світ за „легковірність" щодо червоного Китаю та „зраду" Тайвану, який усунули з Об'єднаних Націй.

Його промова до „Вільного Китаю", була всеціло присвячена економічно-мілітарному зростові Тайвану та критиці Заходу за його „зраду" Тайвану для „уподобання Пекінові".

Перед своїм виступом Солженіцин відвідав центральну і південну частини острова, де мав змогу оглянути фабрики, фарми та ряд інституцій.

Критикуючи уряд в Пекіні, російський письменник і нобелівський лавреат твердив, що „Комуністичний Китай ненавидить вас за вашу економчу і соціяльну вищість... Китайські комуністи намагаються навіть підірвати продаж зброї для вашої оборони, щоб тим способом улегшити їхній майбутній напад на вас".

Натякаючи на відносини між ЗСА і Тайваном, Солженіцин твердив: „ваші відносини з Америкою мають особливий характер, бо до сьогодні Америка є єдиною запорукою проти комуністичного нападу на вас зізовні. Але як важко для ЗСА бути льояльними до Тайвану, і як багато досі вже втрачено! Американці також підпали під вплив цієї світової тенденції залишити Тайван на небезпеку... Америка вже зірвала дипломатичні відносини з Тайваном за що і чому?"

Він далі твердив, що „дуже впливові кола в Америці схиляються до зради Тайвану, вільної країни, на користь сумнівної приязні з тоталітаризмом комуністичного Китаю".

Він закликав до тісної співпраці між антикомуністичними патріотами Китаю та осіб з СССР і Східньої Европи проти тоталітарних режимів в СССР і комуністичному Китаю.

Помер Василь Крохмалюк

Ричмонд, Мейн. — Тут, у понеділок, 25-го жовтня, несподівано на удар серця помер ред. Василь Богдан Крохмалюк, колишній редактор „Батьківщини" і „Нашої Землі", активний громадський діяч протягом довгих років, почначаючи ще з членства у Політ-колеґії Фронту Національної Єдности і співробітництва з бл. п. Дмитром Палієвим, головою ФНЄ, та кінчаючи його діяльністю вже на еміґрації і тут в країні нового поселення.

Св. п. ред. В. Крохмалюк народився 21-го жовтня 1907 року в Ланчині в Україні, де виявив себе як здібний організатор молоді Збо рівщини. Через його революційну діяльність був ув'язнений по польських тюрмах, зокрема у Березі Картузькій. В останньому часі бл. п. В.Б.Крохмалюк багато писав статтей до української преси.

Похорон св. п. В.Б.Крохмалюка відбудеться у четвер, 28-го жовтня, з української католицької церкви у Ричмонді, Мейн. Панахида відбулася увечорі в середу, 27-го жовтня, тут, у місцевому похоронному заведенні Ричмонду, про що у глибокому смутку повідомила дружина-вдова Дарія, син Андрій, брат Любомир та ближча і дальша родина.

ДОПИТУЮТЬ СОВЄТСЬКОГО АҐЕНТА

Лондон, Англія. — Аґенти британської розвідки організували інтерв'ю з Володимиром Андреєвічем Кузічкіним, якого вважають „грубою рибою" в шпигунській сітці КҐБ.

Кузічкін, якому 35 років, був заступником консула в совєтському посольстві в Теґерані, попросив політичного азилю у Великобританії.

„Це не проста втеча. Він є великою рибою, і зловлення є дуже важливим", — заявив представник уряду, який додав при тому, що офіційний пост був очевидно прикриттям його ролі аґента КҐБ.

Речник міністерства внутрішніх справ заявив, що Кузічкіну покищо не дано політичного азилю в Англії і що його дружина не прибула з ним до Англії. Цей же речник сказав, що інтерв'ю з Кузічкіним було проведено в таємному місці аґентами англійської розвідки. Це інтерв'ю вважають новим дуже важливим джерелом розкриття подробиць совєтської системи розвідки. Коли, де і як Кузічкін прибув до Великобританії, а також інші подробиці рішення втекти тримають у таємниці.

Міністерство закордонних справ відмовилося подати подробиці повідомлення, що Кузічкін переховувався у підпіллі з того часу, як п'ять місяців тому знайшли ним залишений автомобіль на вулиці Теґерану. Міністерство закордонних справ відмовилося також прокоментувати повідомлення про те, що Кузічкін захопив зі собою „багато документів", які могли б викрити десятки совєтських аґентів КҐБ у Західній Европі та на Близькому Сході.

Інші непідтверджені повідомлення говорять, що Кузічкін працював у совєтському посольстві в Теґерані як зв'язковий з забороненою іранською комуністичною партією „Туде". Офіційний англійський речник повідомив, що совєтське посольство в Лондоні було повідомлено про втечу, воно зажадало побачення з втікачем. Речник заявив, що вимога була передана Кузічкіну, але він нічого не відповів.

Як відомо у 1964 році Юрій Носенко, інший працівник КҐБ, втік до ЗСА, але потім його запідозрили в ролі подвійного аґента. Його тримали три роки під арештом, але потім оправдали.

ШПИГУНСЬКА АФЕРА В АНГЛІЇ ВИКЛИКАЛА ОБУРЕННЯ

Лондон, Велика Британія. — Скандал із шпигунською історією у Великій Британії набирає після статті у „Ню Йорк Таймсі" щораз ширшого засягу. Стаття, що появилася з датою неділі, 24-го жовтня ц.р., спонукала американські офіційні кола вимагати точніших вияснень у справі шпигуна Джофрі А. Прайма, який на підставі даних у „Ню Йорк Таймсі" зробив найбільшу шкоду для ЗСА і Великої Британії від часу закінчення Другої світової війни.

Тепер члени парляменту Великої Британії закидають прем'єр - міністрові Марґарет Тачер та її співробітникам, що вони всі старалися злегковажити справу Дж. Прайма та його шпигунства на користь СССР і що справи безпеки у Великій Британії не є поставлені на належному рівні. Члени парляменту побоюються, що у зв'язку з тим злегковаженням останньої шпигунської історії буде довго тривати аж американські офіційні кола будуть знову довіряти вповні англійській розвідчій службі.

Тепер показується, що безпека у головній квартирі комунікації у Великій Британії, де працює біля 10,000 людей, зовсім не є добре наладнана, як про це говорять колишні співробітники цієї найбільшої розвідчої одиниці у Великій Британії.

Інформації, що їх подав в неділю „Ню Йорк Таймс" були для англійців справді потрясаючими, хоча вони прийшли до Лондону дуже спорадично. Цілий наклад видання „Ню Йорк Таймсу" у Великій Британії затримано саме через ту статтю, тому що англійський закон не дозволяє подавати у пресі вісток про кримінальні справи, які ще не були перед судом. Все ж сенсаційні факти про „аферу" Дж. Прайма передрукували негайно міжнародний „Геральд Трібюн", „Вашінґтон Пост" та інша американська преса, яка є доступна в Европі.

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЙ ТА стейтові органи безпеки в Аризоні почали ширші доходження в справі стрілянини, що вибухла між поліцією і трьома членами негритянської релігійної секти. Вбитими були Вілліям Томас, син пастора центру Христового чудотворного лікування та його тесть, Аґустар Тейт. Стрілянина почалася тоді, коли поліція почала давати поліційні виклики за нелегальне паркування авт.

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ У ВАШІНҐТОНІ повідомляє, що федеральний Уряд в минулому році дістав понад 300 більйонів долярів від стейтів, заявляючи, що це був найбільший дохід в історії ЗСА. Доходи з усіх джерел були 310,8 більйона дол. або 12,2 відсотка більше, як доходів 1980 році. Також розходи в минулому році, що виносили 291,5 більйона дол., або 13,1 відсотка, були більші, як в 1980 році.

ВІДОМА ФІЛЬМОВА ЗІРКА ДЖЕНІФЕР О'НІЛЛ, яка здогадно прострілила себе випадково в минулу п'ятницю, відмовилася прийняти місцеву поліцію, що хотіла списати протокол про цей випадок. Артистка перебуває тепер у шпиталі у Вестчестер, Ню Йорк, де лікарі уважають її стан добрим. Поліція ствердила, що постріл у шлунок стався випадково і немає підозріння, що на артистку був замах.

БАПТИСТСЬКИЙ ПАСТОР ЕВЕРЕТ СІЛЕВЕН, вийшовши з кільkаденної тюрми за образу судді, заявив, що він не має жалю, ані до судді, ані до місцевої поліції в Люівіллі, Небраска, за те, що його посадили в тюрму. Натомість його „ненависть звернена на диявола", який, на думку пастора, „інспірував" і суддю і поліцію. На ділі справа йшла про затвердження вчительських свідоцтв, які мають бути вирішені між церквою і школою.

Д-Р ШИРЛІ ФЕННИН, ДИРЕКТОР СЕКЦІЇ пошестних недуг в Департаменті здоров'я в Лос Анджелесі, заявила, що поголоски про захворіння 126 осіб в наслідок „затроєння поживою" були витвором „масової гістерії". Деякі з тих осіб, що їх перевіряли лікарі в шпиталях, мали певні „суб'єктивні" симптоми захворіння, як болі голови, шлункові болі тощо. Але ці симптоми походили в наслідок „масової гістерії" серед глядачів футбольних змагань.

ЗНУЩАЮТЬСЯ НАД ДАНУТОЮ ВАЛЄНСОЮ

Данута Валєнса з донечкою і з портретом чоловіка на летючці „Солідарности".

Варшава, Польща. — Підпільне керівництво профспілки „Солідарність" закликало до „нового ступеня боротьби", до масових страйків і демонстрацій, які повинні привести до загального страйку весною у відважному викликові військовому режимові.

Підпільний рух відкликав ідею національного порозуміння тому, що уряд Войцєха Ярузельского залишився „глухим до голосу народу". Підпільний заклик говорить далі, що „Солідарність' вступає в новий період боротьби".

У Москві закінчилася дводенна сесія міністрів закордонних справ країн Варшавського Пакту, на якій засуджено так зване „вмішування ЗСА у польські внутрішні справи".

Заклик лідерів забороненої профспілки „Солідарність" з підпілля вважають відповіддю на заборону вільної профспілки.

Військовий режим Войцєха Ярузельского зі свого боку посилює репресії та переслідування. Як заявила Данута Валєнса, дружина інтернованого лідера „Солідарности", аґенти служби безпеки забрали її на поліцію, роздягнули і обшукали. Цей випадок трапився тоді, як вона поверталася від побачення зі своїм чоловіком. Д.Валєнса в інтерв'ю сказала, що аґенти мабуть шукали за текстом відозви, а тому намагалися роздягнути і обшукати її доньок, чотирорічну Маґду і дворічну Анну. Доньки сильно перелякалися, плакали і кричали, але це нічого не помагало. Лише переконавшись, що нічого знайти не можна, аґенти відпустили маму з дітьми.

„Це було щось жахливого. Це неможливо описати словами", — заявила Д.Валєнса. Вона також сказала, що її чоловік відмовився співпрацювати з режимом у новій урядовій профспілці, що він залишається вірним „Солідарности", як і десять місяців тому. Інтерв'ю було проведене в Ґданьску у помешканні Д.Валєнси після того, як поліція затримала її для обшуку в місті Перемишлі, недалеко від місця інтернування Лєха Валєнси.

У світі

МЕШКАНЦІ ЗАХІДНОГО БЕРЛІНУ ВСТУПИЛИ в бій з поліцією під час демонстрації, протестуючи проти браку жител для багатьох з них. Поліція заявила, що більше 100 мешканців накинулися на поліцію минулої ночі, коли поліція намагалася виселити їх із напівзруйнованого будинку, в якому вони проживали. Такі сутички проходили раніше в Західному Берліні, де мешканева проблема відчувається дуже гостро.

МУСУЛМАНСЬКА МІСІЯ МИРУ ЗАЯВИЛА, ЩО вона буде продовжувати зусилля, щоб змусити закінчити триваючу вже 25 місяців війну між двома мусулманськими країнами — Іраком та Іраном. Мусулманську мирну конференцію очолює президент Ґвінеї Секу Туре. Він сказав, що зроблено деякий проґрес і що група буде підтримувати постійний зв'язок з обидвома воюючими сторонами.

ЛИВАН НАДІЄТЬСЯ ПОВЕРНУТИ ДО нормального мирного життя вже в недалекому майбутньому. Уряд З'єднаних Стейтів розглядає тепер прохання президента Ливану допомогти Ливанові позбутися чужинецьких військ із своєї території та спільними силами всього суспільства Ливану почати відбудову зруйнованої війною країни. Як християнські переможці, так і мусулманські переможені стараються відбудувати рівновагу у тому зруйнованому війною суспільстві, яке від 1944 року аж до вибуху громадянської війни у 1975 році було досить стабільним і процвітаючим.

ПІСЛЯ ОДНОГО РОКУ ВЛАДИ, ГРЕЦЬКА Соціялістична партія прем'єр-міністра Андреаса Папандреу виявилась переможцем у другому і кінцевому турі голосування на виборах у місцеві органи влади 24-го жовтня. Згідно з неповними даними посадниками міст обрано 129 соціялістів, 39 обрано від Нової демократичної партії (консерватистів), комуністів обрано 23 і 9 місць здобули незалежні. У першому турі виборів виглядало, що соціялісти не дуже популярні серед населення.

ГЕН. КЕНАН ЕВРЕН, КЕРІВНИК ВІЙСЬКОВОГО режиму в Туреччині, розпочав кампанію за проєкт нової конституції Туреччини. Він виступив по турецькому телебаченню і заявив, що армія послабить свою владу лише тоді, як переконається, що положення в країні не погіршиться. „Ми зробили все, що ми обіцяли", — сказав ген. Евран, який стане президентом на сім років, якщо турецький нарід схвалить нову конституцію на референдумі. Турецький лідер заявив, що нова конституція прокладе шлях до демократії, в якій відпаде необхідність військового вмішування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи подвійна мораль?

Коли минулого тижня Нобелівську нагороду миру отримали Авра Мирдаль, колишній міністер шведського уряду, і Альфонсо Ґ. Роблєз, колишній міністер закордонних справ Мехіко, розчаровані були не лише дружина Лєха Валєнси і його прихильники, але багато інших людей.

Ми не будемо тут розглядати, чи ця нагорода повинна була дістатися Валєнсі. Нас вражає однак дивна арґументація членів комісії, що розглядають кандидатів на мирову нагороду, мовляв, Валєнса „політична особа" і признання йому нагороди викликало б комплікації у міжнародних відносинах.

Виглядає, що оціночна комісія боялася саме того і мала відповідний натиск зі сторони совєтського бльоку. Про це виразно говорила група демонстрантів біля інституту Нобеля в Осльо після того, як наспіла вістка, що Лєх Валєнса не отримав нагороди миру.

Здається, що тим разом ми мали знову доказ тієї подвійної моралі, яку так частенько відчуваємо у різних міжнародних ситуаціях, які властиво не пов'язані з політикою. Ось пригадаймо собі недавні Олімпійські ігрища і становище Олімпійського комітету до участи змагунів із Тайвану.

Але не треба шукати прикладу у спортовому світі. Таж саме мирова нагорода Нобеля в минулих роках аж надто яскраво показує підхід до неї, залежний від міжнародної ситуації і політики.

Бо коли цього року відкинено кандидатуру Валєнси з приводу його політичного заанґажування, зистачить поглянути на список тих, що отримали нагороду, щоб побачити скільки серед них було людей безпосередньо заанґажованих у політиці, а їхня діяльність ніяк не сприяла світовому мирові. Ось хоча б згадаймо, що у 1925 році цю нагоду отримав славний міністер закордонних справ Англії лорд Дж. Немберлен, а в рік після нього німець Ґустав Штресеман. А що вже казати про нагородженого цією нагородою в 1973 році Г. Кіссінджера чи одночасно з ним відомого в'єтнамського хитруна Лє Дук То.

В обличчі останніх політичних подій та ситуації у Бейруті можна також ставити дуже під сумнів, чи признання нагороди миру Менахімові Беґінові було правильне і чим він собі на неї заслужив, і чи він не викликав своїми потягненнями міжнародних комплікацій.

А рівно в тиждень після проголошення мирової нагороди Нобеля признано літературну нагороду Нобеля колюмбійському письменникові Ґабрієлеві Ґарсія Маркез, який, як добре було відомо у Шведській академії, від довгих років є особистим приятелем кубинського диктатора Фіделя Кастро і має сам скрайньо ліві погляди.

Ми добре свідомі постійної подвійної моралі у політичному житті і приймаємо її як ще одне зло, на яке не маємо впливу. Там же ж кожний керується власною справою і власним добром і немає місця на сантимент і справедливість.

Усе ж, коли тих самих метод уживають ті, які повинні за всяку ціну затримати безсторонність, це хвилює звичайну людину та наставляє її вороже до пропаґованої так широко у західньому світі чесної ґри.

Володимир Боровський

ДЕЩО ПРО СУЧАСНИЙ „ГУМАНІЗМ"

В першу чергу ми хочемо тут звернути увагу наших читачів, щоб вони не мішали цього слова „гуманізм" з поняттями, які мало це слово дотепер. Дотепер бути гуманним — означало дбати про добро іншої упослідженої чи скривдженої людини; говорилося також про гуманістичні науки, тобто про студії клясичної старовини. В цьому нашому випадку тут ідеться про зовсім новий світоглядовий напрям чи рух, який не має з поданими вище поняттями нічого спільного. В нашому випадку тут ідеться про організацію різного покрою атеїстів, які цією шляхетною назвою прикривають свій атеїзм і свої комуністичні погляди. Вони пробують цим поширити між людьми славу про них, що вони нібито є дійсні приятелі і добродії особливо працюючої чи упослідженої людини, що вони в усьому керуються здобутками науки і відкидають усе те, з чим не може погодитися людський розум. Вони пробують доказувати, що вони є строго аполітичний рух, але в дійсності роблять усе те, що дає можливість комунізмові поширюватися в світі. З другого боку — це дає їм леґальну можливість успішно діяти в сучасних капіталістично-демократичних суспільствах, опановуючи своїми впливами і керівництвом найважніші ділянки народного і державного життя, а в першу чергу — освіту, науку, інформацію (пресу, радіо, телевізію, видавництво), кіно і т. д. Можна сказати, що тут тільки спритно розділено тактичні функції, але в дійсності все це провадить до однієї цілі.

Це стало причиною, що більшість вільного світу абсолютно не орієнтується в тому, що в дійсності робиться в світі, а сліпо вірить у різні гасла, якими її годує ця спритно зорганізована акція. В країнах, опанованих комунізмом, все це робиться відверто, а у вільному світі — це робиться приховано, під прикриттям різних взнеслих назв і гасел. Тут можна найкраще зрозуміти те, що має на думці апостол Павло, коли він пише: „І не дивно, бо й сам сатана прикривається янголом світла! Отож невелика це річ, якщо й слуги його прикидаються слугами правди. Буде їхній кінець згідно з учинками їхніми" (2 Кор. 11, 14-14). А сам Ісус Христос говорить: „Стережіться фальшивих пророків!" (Матв. 7, 15-16). „Гуманізм" у цьому випадку є „світовою релігією", яку визнають атеїсти (безбожники). Їхні вірування є подані в 1-му Гуманістичному маніфесті з 1933 року і в 2-му маніфесті з 1973 року.

Тут ми з цих маніфестів подаємо тільки деякі вірування „гуманістів". Вони пишуть:

„Релігійні гуманісти вважають всесвіт як само-існуючий, а не сотворений" (Перший маніфест). „Гуманізм вірить, що людина є частиною природи і що вона постала, як наслідок постійного процесу" (1-ий маніфест). „Ми віруємо.., що традиційна догматика або авторитарні релігії, що ставлять об'явлення, Бога, ритуал або свої вірування понад людські потреби і досвід, роблять цим злу прислугу людському родові... Ми не знаходимо вистарчаючих доказів, що б вірити в існування чогосі надприродного, це є без значення або непрактичне для справи існування, або заспокоєння людських потреб... Ніяке божество не спасе нас, а ми мусимо спасти нас самих" (Другий маніфест). „Обіцянки безсмертного спасення або страх перед вічною погибеллю є ілюзорні і шкідливі" (2-ий маніфест). „Ми твердимо, що моральні вартості беруть свій початок з людського досвіду... Ми стремимо до доброго життя тут і тепер" (2-ий маніфест); „право на контролю народжень, аборти і розвід мусить бути признане... Різні роди сексуального заспокоєння не мають самі по собі вважатися злом" (2-ий маніфест). „Це також включає визнання права на гідну смерть, скорочення людського життя (евтаназія) і права на самогубство"(2-ий маніфест).

У першому маніфесті є написано: „Гуманісти є рішучо переконані, що існуюче накопичуюче і мотивоване збільшування доходів суспільства виявило, що воно не в стані упорядкувати економічне життя людства, і тому потрібна тут радикальна зміна в методах, контролі і мотивах. Тут мусить бути запроваджений соціялістичний, кооперативно-економічний порядок, в наслідок якого прийшло б до рівного поділу засобів до життя".

„Гуманісти вважають шкідливим зрізничкування між людством на націоналістичному ґрунті і тому вважають, що треба побудувати світ на основі понаднаціонального федерального уряду". Який саме це уряд, вони виразно не говорять, хоч додають, що шкідливі світоглядові різниці, які існують між комунізмом, лібералізмом і радикалізмом, мають бути переможені".

В 2-му маніфесті пишеться: „Сорок років минуло від 1-го маніфесту, але події від того часу показали, що наші попередні ствердження були занадто оптимістичні. Нацизм виявив глибину брутальности, до якої людство є здібне". Тут важливим є, що цю брутальність „гуманісти" відкрили тільки в

(Закінчення на стор. 4)

М. Данилишин

ЗДОБУТКИ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АРҐЕНТИНІ

Не зважаючи на скрутні економічні відносини, українські скупчення в Арґентині розбудовують наше народне мистецтво в різних його ділянках, здобуваючи належний осяг та признання. Серед наших скупчень існують різні мистецькі ансамблі, як Капеля Бандуристів, музично-вокальний та балетний ансамблі філії „Просвіти" в Беріччо, Балет „Просвіти" в Буенос Айресі та балет „Крилаті", а навіть кілька дитячих танцювальних ансамблів, які своїми численними та успішними виступами викликають зацікавлення серед нашої молоді, а головно вони популяризують наше народне мистецтво серед арґентинців та еміґраційних скупчень інших національностей. У самому Буенос Айресі є численні еміґраційні скупчення поляків, литовців, словаків, хорватів, італійців, еспанців та португальців, які часто влаштовують міжнародні фестивалі, в яких наші ансамблі беруть активну участь і здобувають передове місце, бо всі любуються красою наших народних танців, нашою милозвучною піснею, а навіть нашими барвистими народними одягами. Слід зазначити, що українці і арґентинці — це діти степу, і в них багато подібностей — в народних танцях і одягах, а навіть в побутових звичаях, якими наші ансамблі попису́ються, здобуваючи їм належне признання інших національностей та тубільців різних місцевостей і провінцій.

Серед наших скупчень та їх оточень поширюються також наші мистецькі дереворізьби, як касетки, тарілки, свічники, фотографічні альбоми чи настільні лямпи, велику кількість яких продукує родина Володимира Шулопати, а доповнює сумівець Антін Сищик. Ними прикрашені домівки майже всіх наших поселенців, як рівнож і домівки організацій, а навіть наші Церкви. Подібно мається справа з вишивками, які в тутешніх колах дуже популярні, їх виконує та поширює Ганна Кашуба-Головенко, вишивки якої прикрашують наші організаційні домівки, церкви, навіть церковні хоругви та фелони. Не меншу популярність мають наші писанки, якими захоплюється наша дітвора, яка вчиться писанкарства, що його навчають в Рідній Школі, в організаціях молоді, СУМ та Пласт. Головним промотором писанкарства є Ганна Гошовська, а дівчата, які від неї навчались, сьогодні вже вчать писанкарства серед організацій молоді та парохій. Неменше розповсюджуються писанки зроблені з дерева, що їх продукують наші різьбарі в досить помітних розмірах, в різноманітних орнаментах і кольорах, які захоплюють очі навіть найбільш вибагливого глядача. На спеціяльне відмічення заслуговують вироби кераміки та порцеляни з українськими взорами та орнаментами, що їх почав продукувати уродженець Арґентини Евген Крупка, який виробляє флякони, свічники, хрести, дзбаночки, навіть посуд для кави чи чаю, якими захоплюються і не-українці не лише тому, що їм вони подобаються, а також і тому, що вони є дешевші за подібні речі, спроваджувані за доляри з інших держав нашого поселення.

Успішна виставка

Заходами централі „Просвіти" в Буенос Айресі в початкових днях жовтня ц. р. улаштовано збірну виставку образотворчого мистецтва, яка під кожним оглядом була успішна, а головно викликала велике зацікавлення серед всієї спільноти великого Буенос Айресу. В відновленій і просторій залі Народного Дому виставлено понад 60 різнорідних картин українських мистців, які тут були і творили під час свого перебування в Арґентині, де відносини для них не були дуже сприятливі. Тому й виїхали вони до Америки, але їх твори залишилися в Арґентині як приватна власність осіб та організацій.

У згаданій виставці були картини таких мистців: Віктора Цимбала, Бориса Крюкова, Миколи Азовського, Льва Грицая, Ольги Ґурської, Володимира Ласовського, Сергія Макаренка, Надії Сомко, Миколи Неділка, Марка Благовірова та Андроніма Сімончука. Виставлені картини були цікаві не тільки своїми розмірами і кольоритом, а головно українською тематикою, що збільшувало їхню вартість, а також пошану до їх виконавців, з яких більшість уже померла. На особливу увагу заслуговують монументальні картини, що їх розмір займає більше як чотири квадратові метри. Загально тематика різноманітна, але найбільш викликала захоплення тематика козаччини — маєстатична постать гетьмана Івана Мазепи, портрет Тараса Шевченка та головного командира УПА — генерал-хорунжого Романа Шухевича-Чупринки, унікат мистця Марка Благовірова, який тепер перебуває в Америці.

Виставка була присвячена вшануванню пам'яти українських мистців серед нашої тут виростаючої молоді, як доказ наших мистецьких надбань, бо деякі з покійних мистців, як

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виступ Юлії Шашаровської на „Мистецькому ярмарку" у Філядельфії

Звичайно на таких „ярмарках" виступає велика кількість осіб. У „Мистецькому ярмарку", що відбувся 10-го жовтня, ц. р., у Філядельфії, в залі Українського Освітньо-Культурного Центру, взяло участь двадцять осіб. З усіх їх ми вибрали, як кажуть, тільки коронну точку, що найбільше заслуговує на ширше обговорення, а про інших виконавців згадаємо тільки приторком.

„Мистецький ярмарок" улаштував 20-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги. Ярмарок відкрила голова Відділу проф. Лідія Бульба. Показ народної ноші з деяких областей Галичини пояснювала Марія Касіян. Її пояснення були докладно опрацьовані і чітко подані глядачам. Модельками були молоді вродливі студентки місцевих університетів: Рома Касіян, Софійка Лащик, Роксана Сеник, Орися Гриців, Христя Санторе, Наталка Завадівська, Ліда Німилович. У програмі були три танці — два гуцульські у виконанні Андреї Карабін, перший — сольовий виступ, у другому — вона у дуеті з Д. Весловським. В українському стилізованому танку виступила Рената Чаплинська.

Монтаж з опери „Гуцулка Ксеня" Я. Барнича виконала Ліза Чепіль при акомпаньяменті Лесі Рудої. Ця блискуче виконана точка, як і „Бойки в піснях", під поглядом метражу вистачали на заповнення програми „Мистецького ярмарку", тому й заввага — організатори часто-густо не беруть до уваги, як довго триватиме програма, у висліді чого є перевантаження. У нашому випадку з цим слід було рахуватися, тим більше, що другою частиною „Ярмарку" була образотворча виставка Наталії Стефанів, Романа Василишина та Володимира Королика, крім цього ще виграш на льотереї трьох експонатів, що їх уфундувала згадана трійка мистців.

* * *

„Бойки в піснях" — це влучно підібрана назва виступу Юлі Шашаровської. Це була наскрізь фолкльорна точка, до речі, мистецьки цікава і оригінальна.

Над значенням слова фолкльор не будемо зупинятися, бо воно усім добре відоме; скажемо тільки, що цю назву впровадив В. Дж. Томсон у 1846 році.

Що собою являє фолкльор у ділянці пісні, — вистане пригадати, як високо цінила фолкльорні пісні Леся Українка. У листі 21-го грудня 1891 року до Драгоманова вона між іншим писала: „...я сливе всі тутешні пісні записую... Досить того, що за чотири місяці маю зібраних півтораста обрядових пісень... Таких пісень у нашій стороні дуже багато, певне не менше, ніж у Галичині коломийок. Я не можу вибачити галичанам, що вони не записують мотиви своїх коломийок". Леся Українка була тієї думки, „що коли де можна побачити вдачу народу, то се скоріше в ліричних піснях та коломийках, ніж у баладах чи піснях історичних".

„Бойки в піснях". Ось перед нами вродлива бойкиня, що свої турботи і радощі виливає в своїх рідних піснях. Тут аж напрошується одна ремарка, бойкиня бо має хист трансформації: раз вона дівчина, другий раз — зальотна молодиця. А тут перед нашими очима молода збирається до шлюбу, кланяється батькам, припадаючи до їхніх ніг. За мент увижається нам типова весільна сцена — молодята вертаються після вінчання з церкви, а свахи і свашки супроводять їх піснею.

Картини міняються, як у калейдоскопі; тепер вслухуємося в співи, що урізноманітнюють весільний обід. Обильно заставлений величезний стіл, а за ним свахи, бояри, статечні ґазди. За хвилину ми є свідками обжинок з невідлучними піснями. А тут знову ціле село з музиками в переплеті пісень проводить рекрута на службу цісареві, тобто на військову службу. За мить ми вдивляємося у прялі, як вони, співаючи, прядуть. Їхні пісні навіяні якимсь сумом, як осіння пора. Після того навперемін жартівливі пісні. І знов інша картина — сніг стелить дорогу дівчатам і парубкам, що йдуть з колядою. А ось і весна, Великдень, а під церквою молодь виводить гагілки.

Все це, що ввижалося нам, оцей антураж створила нам Юля Шашаровська своїми бойківськими піснями. Виразність малюнку полягала не лиш у типово-бойківській манері виконуваних пісень, але таки в самій мистецькій подачі, попертій сценічним досвідом. Сценічна поява співачки, бойківський одяг, рух, жест і міміка стали на допомогу в створенні образу, не згадуючи самого голосу.

Не зважаючи на те, що співачка не могла показати свого голосу так, як у концертовому репертуарі, бо спосіб подачі голосу міг би негативно відбитися на стилі бойківських пісень, усе ж добрий її вишкіл був помітний і в експресії голосу і в силі його так, що співачка могла обійтися без посилювача.

На особливу увагу заслуговували інтерпретації поодиноких пісень і видобуття стилю, позначеного питомим оцим перетяганням тонів, приспішуванням і зменшуванням темпа. І тут евідентним була зразкова

(Закінчення на стор. 4)

Марія Логуш

КОМПОЗИТОР ЮРІЙ ФІЯЛА

(З нагоди 60-ліття)

Один із передових канадських композиторів українського роду Юрій Фіяла досягнув в цьому році своє 60-ліття. З цього майже 50 років припадає його музичній кар'єрі, що її він розпочав семирічним хлопчиною лекціями на фортепіяні. Після трьохмісячного навчання він вже бездоганно виконував легші твори Бетговена й Гайдна. Розвиткові юного таланту безсумніву сприяла атмосфера багатої на музичні традиції родини, бо батько й мати були завершеними піяністами, а тітка Уляницька була солісткою Київської опери. В домі батьків часто відбувались музичні вечори за участю тогочасної київської еліти. Рівнож відвідування усіх концертів, опери й театру мало позитивний вплив на обдарованого юнака.

Батьки, збагнувши здібності дитини, скерували його до спеціяльної музичної школи, яка в той час постала в Києві, де поруч загального навчання головна увага приділялась музичним студіям. Тут юнак швидко вирізнився своїми здібностями й пробував успішно писати перші композиції. Невдовзі його, 13-літнього юного композитора — відзначено за „Піячо Мазурку", що її включено в „Альбом дитячих композицій" й визнано критикою як найкращий твір. У 1939 році Юрій Фіяла закінчив з великим успіхом середню музичну школу і на випускному концерті виконував свій власний твір, чим відразу привернув увагу музичних кіл української столиці. Далі на протязі двох років він здобув фахові знання в Київській консерваторії ім. Чайковського, мавши таких видатних педагогів, як Левко Ревуцький, Володимир Грудін, Борис Лятошинський, Андрій Ольхівський та інші. На творчий ріст молодого музики великий вплив мали такі видатні композитори, як Шостакович, Прокоф'єв та Кабалевський, яких Ю. Фіяла мав змогу особисто зустрічати під час їхніх виступів в Києві.

Воєнна завірюха винесла Юрія Фіялу поза межі батьківщини; він, вирвавшись щасливо з пащі смерти, подався на Захід, спершу до Берліна, де під градом бомб продовжував навчання в Музичній Академії, збагачуючись новими знаннями, зокрема в композиції та дириґуванні. Із закінченням війни він помандрував далі на Захід, до Бельгії, бо його манив музичний світ Західньої Европи. Опинившись в цілковито новому світі, він швидко знайшов доброзичливих людей, що допомогли йому влаштуватись. За допомогою стипендії Ватикану він вписався на Королівську консерваторію у Брюсселі й взявся до інтенсивної творчої праці.

Швидко він знайшов багато прихильників й ентузіястів серед бельгійської інтелектуальної верхівки, які, захопившись його музикою, допомогли йому нав'язати знайомства з передовими бельгійськими й французькими музиками. І так він став центром уваги серед них, здобувши популярність як молодий композитор й піяніст. Приватні музичні сальони (дуже там модні) запрошували нашого мистця до участи в своїх музичних вечорах як піяніста та виконували його твори. А треба знати, що від успіху в цих вечорах, участь в яких вважається великим привілеєм, часто залежить дальша доля мистця. Юрій Фіяла зустрічав при цих нагодах молодих, талановитих композиторів, представників модерної музики та видатних музикологів, які згодом стали його особистими щирими приятелями й великими прихильниками його творчости. Вони високо цінили талант молодого композитора, підтримували його та заохочували до праці. З них належить згадати професорів Лювенського університету — проф. Допа, Вальтера Бімеля, Поля Голляндера де Удераена. Проф. Бімель написав незвичайно цікавий критичний осей, виданий у французькій мові, докладно проаналізувавши творчий геній нашого мистця.

І так бельгійський період був для нашого мистця дуже сприятливий для музичного формування й дуже плідним в творчості молодого композитора. За порівняно короткий час він написав понад сорок творів: одну симфонію, кілька сонат, концерти для фортепіяна, камерні твори тощо. Поруч із своєю композиторською творчістю він був близько до українського життя, передусім до студентського осередку в Лювені, що був в той час найчисельніший. Він зорганізував студентський хор, з яким часто виступав перед чужинецькою публікою, популяризуючи українську пісню.

Однак Юрія Фіялу не задовольняли здобуті успіхи, бо він думав про ширші обрії, які надіявся знайти за океаном, й тому покинув гостинну Бельгію і в січні 1949 року виїхав до Канади, де оселився на постійно в Монтреалі. Якщо б дати слово мистцеві, то він краще змалював би ті перші кроки на новій землі і як зустріла його нова батьківщина. Але краще не торкати цього нелегкого періоду запускання коріння у новий ґрунт, бо, не зважаючи на всі початкові труднощі, мистець знайшов своє місце можливо завдяки саме цьому трудному шляху, що вимагав сильної волі й віри в себе.

Ми, українці, повинні гордитись й радіти досягненнями й особистими успіхами композитора, ім'я якого сьогодні широковідоме в музичних колах світу, від Австралії до Канади. Його твори виконують великі симфонічні оркестри, піяністи й скрипалі в концертових програмах; їх можна почути в програмах радіо й телевізії; до нього йдуть постійно замовлення на нові твори, що їх наш мистець ледве вспіває задовольнити. На сьогодні кількість творів композитора становить понад дві сотні: для оркестр, камерних ансамблів та сольових інструментів. Годі перелічити всі, але хочеться деякі з них спеціяльно згадати.

У 1965 році, на Міжнародному конкурсі піяністів, що відбувався вперше на цьому континенті, в Монтреалі, всі учасники мусіли грати твір канадського композитора, спеціяльно для цього написаний. Вимоги щодо твору були суворі: він не смів бути довший як 12 хвилин і мав точно визначене число інструментів і їхній рід. Юрій Фіяла написав „Капріччіо", — а жюрі, що складалося з визначних музиків світу, півроку розглядало надіслані твори і вкінці вибір впав на композицію Юрія Фіяли. Ця подія дуже прислужилася до популярности імени композитора. Для чергового Міжнародного конкурсу піяністів у 1968 році Юрій Фіяла дістав замовлення безпосередньо. До більших творів треба врахувати „Канадське кредо" — симфонічну кантату для великої оркестри й хору, написану для відзначення 100-річчя Канади.

У 1974 році на замовлення Комітету Українців Канади Ю. Фіяла написав „Концерт для скрипки й оркестри", що його кількакратно виконував відомий скрипаль-віртуоз Степан Старик у супроводі Вінніпеґської Симфонічної оркестри під дириґуванням П'єра Гамби, відзначаючи 100-річчя Вінніпеґу. Не можна не згадати „П'ять українських пісень", замовлених для Вінніпеґського фестивалю, що їх виконувала відома співачка Анна Чорнодольська, а пізніше Роксоляна Росляк.

Вклад Юрія Фіяли в канадську музичну скарбницю великий й тому заслужено його 60-ліття відзначено численними інтерв'ю в англійських й французьких програмах в радіо й телевізії, в пресі та включення його творів у концертові програми.

Серед українських музик відома піяністка проф. Люба Жук, яка високо цінує творчість нашого композитора, не пропускає жадної нагоди, щоб включити твір Юрія Фіяли в програму своїх концертів. У цьому році в концертовому турне по Европі вона включила в програму „Сонату для двох фортепіянів", що її вона виконувала з своїм братом визначним піяністом Іренеєм Жуком в Шотляндії, Англії й Австралії. Цю програму також записало австрійське державне радіо.

Професор Люба Жук безкорисно взяла на себе нелегке завдання влаштувати ціловечірній концерт з творів Юрія Фіяли в рамках серії концертів професорського складу музичного факультету при МекҐільському університеті. Концерт відбудеться у середу 17-го листопада, о 8-ій годині вечора, в концертовій залі музичного факультету при вулиці Щербрук ч. 555.

Програму концерту, яка охоплює творчий період від 1948 до 1982 років — майже 35 років, входить: Українська Сюїта для віольончелі з фортепіяном, написана в Бельгії в 1948 році, згодом дещо перероблена, — ця композиція базується на українських мелодіях; чотиричастинна Соната для двох фортепіянів, написана в 1970 році; обидві подані композиції будуть виконувати в Канаді вперше; Саксофонний квартет ч. 2, створений в 1961 році, — його видано й записано на платівці Ар-Сі-Ей Віктор; Сонатіна для скрипки й фортепіяна, написана в 1959 році та включена в 1963 році в програму „Українського Тижня" в Торонто у виконанні скрипаля Євгена Гусарука та піяніста Іринея Жука, — в 1981 році її було дещо перероблено; Квінтет для фортепіяна й струнних інструментів, написаний в 1982 році; його виконають тут вперше, себто — це буде його світова прем'єра.

(Продовження на стор. 4)

Український фестиваль у Пітсбурзі

Теплого вересневого дня ц.р. велика заля пітсбурґського університету була переповнена українськими і неукраїнськими глядачами. Тут у центрі науки й культури, відбувся перший український фестиваль, улаштований заходами місцевих організацій під патронатом українських церков, православної й католицької.

Без перебільшення можна сказати, що було це свято української культури: дзвеніло мелодіями, вигравало веселкою різноманітних танків, іскрилося багатством витворів народних диво-майстрів, милувало українським словом... І сплелось усе у вінок радости, що несе зі собою зустріч з нашими культурними скарбами. Урочистим було іфіційне відкриття фестивалю: два прапори, американський і український, прикрашали вхідні двері до університетської залі, де відбувалась виставка творів народного мистецтва, у присутності чисельно зібраної публіки.

Першим виступив директор радіопрограми М. Комішак, що був майстром церемонії. Він, привітавши присутніх, прочитав проклямацію, якою посадник міста Ст. Пітсбурґу проголосив тиждень 20-го до 26-го вересня українським тижнем,і вказав на особливе велике значення фестивалю як для самих українців, так і для американців, які зможуть познайомитися з Україною, її минули, та багатою українською культурою. Він прочитав також проклямацію президента Роналда Реґена, якою проголошено день 9-го листопада днем Української Гельсінкської Групи, що прийняли присутні оплесками, як документ, стверджуючий прихильне ставлення Америки до поневоленої України.

З привітальним словом від повітової Управи виступив д-р К. Вехтер. Прочитано також привіт від сенатора Гейнса. Виступали ще голова фестивального комітету інж. Б. Конецький, секретар комітету М. Котов та о. протопресвітер, декан УПЦеркви А. Бек, який,привітавши присутніх, провів молитву. Відспіванням американського і українського гимнів закінчилася церемонія відкриття фестивалю.

Український фестиваль фактично розпочався у понеділок, 20-го вересня, циклом лекцій на історичні й культурні теми, запрограмовані культурно-освітнім підкомітетом, що його очолювали проф. Катерина Довбенко і д-р Юрій Кішакевич. Першою була лекція проф. В.Ящука на теми „ Билини Київської Руси-України та козацькі думи". 21-го вересня висвітлено фільм „Запорожець за Дунаєм"; 22-го вересня д-р Я. Ласовський мав виклад про українського композитора Миколу Лисенка; 23-го вересня д-р Н. Караванська говорила про дисидентський рух в Україні, як також насвітлила сучасний стан в поневоленій Україні. 24-го вересня Л. Давиденко доповідала на тему „Українське мистецтво 19 століття".

Лекції відбувалися в Лавренс Гол , а слухачами були студентська молодь і також старші громадяни. Переважно на лекціях було біля 100 осіб.

У рамках українського фестивалю, в суботу, 25-го вересня,в приміщенні Фостер Меморіял для дітей була поставлена заходами „Рідної школи" дитяча оперета „Червона шапочка". В ролях виступали учні цієї школи; дириґувала Н. Воробій, хореографія Л. Глутковської, костюми — Т. Корчинська і К. Войкович, декорації В. і Т. Войковичів. Біля 250 глядачів, — дітей й дорослих, — з цікавістю приглядались молоденьким адептам сцени. У програмці згадані всі виконавці, але чомусь не подані прізвища ні автора лібретто Л. Полтави, ні композитора Безкоровайного.

На протязі двох днів, субота й неділя, відбувалась загальна виставка фестивалю у приміщені підтсбурґського університету. Вона була багата різноманітними експонатами, переважно творами народного мистецтва: кераміка, вишивка, різьба по дереву, історичний одяг та інше; не бракувало й творів образотворчого мистецтва. Так в кіоску СУА, яким опікувалась д-р Т. Кішакевич, були виставлені твори двох українських сучасних мистців: рельєфи на металі Рема і невеликі картини Т. Вірсти. Виставка притягла велике число відвідувачів: організатори припускають, що її відвідали не менше як 2,000 глядачів. Зацікавленність відвідувачів зрозуміла, бож Україна має незрівняне самобутнє мистецтво, що виникло ще в сиву давнину й удосконалювалось протягом віків. Вишивка була представлена рушниками, скатертями, подушками, вишиваним одягом, різьба по дереву — тарілками хрестами, різьбленими рамами для образів; кераміка — мисками, глечиками, вазами різної величини, в більшості з парцеляни, розписаними українськими взорами. За мистецьку ділянку відповідальною була Іванна Старощак, відома писанкарка, а за виставку народного мистецтва, в тому й історичного одягу — Василь Джула.

Кіоски з мистецькими експонатами, переважно на продаж, мали: І. Старощак з Мікізраксу, Орішко з Емриджу, Па., Е. Винарчук, Ню Джерзі, П. Крутиголова, Парма, Ґері з Вілмердінгу, Па., Б. Тимік з Монтреалю (плити). Фестиваль улаштовано для відзначення 100-ліття поселення українців в Західній Пенсильванії. У зв'язку з цим був виставлений стенд з багатьма фотографіями перших, а також пізніших поселенців, які відображали активність українців на суспільно-громадській ниві. Два стенди були присвячені давнім виданням українців у цьому стейті, серед них — альманах „Любов", видання УН Помочі з 1920 років, „Русалка Дністрова" - видання з 1940 років на відзначення 100-ліття пробудника Галичини Шашкевича. Пояснення до фотографій подав Ярослав Годованець.

Історичній тематиці був присвячений стенд з доби козацько-гетьманської держави; на стенді — портрети всіх гетьманів та відбитки двох статтей на згадану тему. На іншому стенді представлена сучасна Україна великою мапою зі зазначенням місць індустріяльного розвитку. Мапа прикрашена фотографіями промислових об'єктів та хліборобних полів.

У суботу ввечері в чудовій залі Карнеґі Гол відбувся фестивальний баль під звуки оркестри „Зелене жито". У неділю по полудні в авдиторії Фостер Меморіял відбувся соборний Молебень при співучасті отців УКЦ і УПЦ, як також Владики УПЦ Архиєпископа Константина. Авдиторія була виповнена вірними, католиками і православними. Зворушливим моментом було відспівання молитви за Україну: „Боже Великий, Всесильний...

Закінчився фестиваль концертом, що відбувся в Меморіяльній залі вояків і моряків, на якій прибули учасники і глядачі з усіх місцевостей Західньої Пенсильванії. Понад 1,500 глядачів захоплена приглядались бравурним українським танцям у виконанні молодих талантів, прислухались до чудових українських пісень. Вже на самому початку глядачів приємно вразила жива картина молодости й краси, коли на сцену вийшли один за одним всі мистецькі групи, яких представляв майстер церемонії, директор радіопрограми М. Комічак. А їх було понад 250 осіб. Після відспівання національного гимну присутніх привітав голова фестивального комітету інж. Б. Конецький.

На сцені - хор Православної Ліги, диригент Леся Андревс. В тишу на залі вриваються перші акорди чудесної релігійної пісні „Блажен муж", опісля три народні пісні. Відчувається зіспіваність хору. Хор змінює танцювальний ансамбль „Запорожці" з Шарон, Па., керівник - К. Ворона. На сцені бадьорий танець запорожців. Потім виступає тріо „Веселка". Знову танці - виступає окружний ансамбль Зах. Пенсильваніії; керівник С. Галущак, а за ним виступив хор української Католицької Ліги „Калина", керівник - Ірина Владичак. Потім — танцювальний ансамбль з Карнеґі, під керівництвом Б. Капелик. На закінчення виступив танцювальний ансамбль „Полтава" під керівництвом Люби Глутковської.

Чотири танцювальні ансамблі, два хори і тріо взяли участь у 2-годинній чудовій програмі концерту.

Організаторам, виконавцям, учасникам, особливо нашій молоді, які багато прислужились до успішного переведення фестивалю, належиться велика подяка. В імені фестивального комітету подяку усім їм склав голова комітету інж. Б. Конецький.

Павло Маренець

Відбулася жидівсько-українська конференція

Згідно зі заповідженим у пресі пляном,жидівсько-українська конференція відбулася у вівторок, 21-го вересня, у Вашінґтоні, в конгресовому будинку Рейбирна. Вона відбулася в засягу пожвавленої активности в програмі жидівсько-українських стосунків, яка складається із трьох окремих фаз: першою із них була підготовка і переведення в дійсність конференції на вищому суспільно-політичному рівні у Вашінґтоні з ціллю прослідити й обговорити авторами обох суспільств можливості і форми майбутніх стосунків обох суспільств. Конференція мала також завдання витворити психологічну атмосферу для зрозуміння окремих сучасних політичних фактів і можливих перспектив на майбутнє. Окремим аспектом конференції було винесення важливости жидівсько-української тематики перед публікою обох суспільств і перед американським політичним форумом. Після пророблення цієї першої фази діяльности, друга саме тепер відбувається у терені. Обидва гості з Єрусалиму — Ізраєль Клейнер і Яків Сусленський — роз'їжджають по окремих містах Америки, щоб перевести ділові зустрічі з діячами (або представниками організацій) обох суспільств і відбути прилюдні виступи там, де їх приготовано. Ці роз'їзди є приготованням до третьої фази, якою має бути з'їзд прихильників і ініціяторів поправлення жидівсько-українських стосунків для створення статутового товариства на Північну Америку, який має відбутися 17-го жовтня ц.р. в Ню Йорку.

Конференція відбулася під патронатом двох конґресменів Бенджаміна Гілмана з Ню Иорку і Едварда Дервінского з Іллиной. Особливо бюро Б.Гілмана взяло на себе обов'язок поладнання багатьох формальних справ і кореспонденції, зв'язаних з конференцією. Зрозуміння і підтримку конференції виявили п'ять інших конґресменів, які прибули до авлі конференції,склавши свої дотичні ствердження і бажаючи успіху в наладнанні стосунків між обома спільнотами, що зазнали в історії жорстоких переслідувань. Конґресмен Пітер Пейзер, який займається обороною юнака Володимира Половчака перед його видворенням до СССР виявив повне зрозуміння до українських справ і побажав успіху конференції. Прибули також конґресмени: Данте Фассел, Юджін Еткінсон, Елтон Радд та Маріо Біяджджі. Конґресмен Дервінскі виїхав за кордон два дні перед конференцією. Інші, які виявили зацікавлення, прислали відпоручників від своїх бюр. Слід зазначити, що саме під час конференції в іншій залі йшла завзята дебата на тему ливанських подій, в якій усі конґресмени взяли участь.

Конференцію відкрив голова Українського Демократичного Руху інж. Степан Процик, який вказав на сучасний новий підхід у міжнаціональних стосунках у діяспорі, який виявився у польсько-українському зближенні, заяві російських правозахисників до справи самостійности України і в зближенні жидівських та українських науковців, яке в результаті дало уже декілька томів наукових праць авторів обох сторін. Жидівсько-українське політичне порозуміння тим більше актуальне, бо воно започатковане нашими патріотами в большевицьких концтаборах і продумане як необхідність у перспективі майбутнього. Він сказав, що третій вимір жидівсько-українським стосункам надали большевики своїми виступами у пресі, телевізії і радіо. Їх це заболіло і зі зрозумілих причин: століттями практикована політика цькування жидів проти українців і навпаки приходить до кінця. Вивчення і нормалізація жидівсько-українських стосунків не дозволить їхнім діячам бути інструментом в руках їхнього спільного ворога. Два роки большевицької пропаґанди проти жидівсько-української співпраці, тоді як вона ще навіть не зачалась, вказує на те, що большевиків найбільше денервує. Мілітарну силу Заходу вони можуть успішно збалянсувати своєю; силі національних ідей і цивілізованій співпраці вони не мають що протиставити, крім глибокого подразнення.

Вітаючи конференцію почесний конґресмен Б. Гілман вказав на подібну долю обох народів, які пережили поневолення і навіть намагання тотального знищення. Але ці народи мають багато позитивного, чим вони можуть ділитися зі світом — це їхня культура, історія, релігія і багаті традиції. Вони сьогодні розуміють ціну свободи, бо їхня історія — це безупинне змагання до неї. Сьогодні це змагання проводиться в СССР, де українці і жиди змагаються за їхню культуру і інтелектуальну ідентичність. Конґресмен згадав, що він був автором і співавтором 18 законопроєктів, які стосувалися до українських справ: один з них це резолюція ч. 205 проти переслідування членів Української Гельсінкської Групи та за встановлення дати 9-го листопада днем вшанування цієї групи, і резолюція ч. 18 за відновлення Православної і Католицької церков в УССР.

Він висловив радість, що може брати участь у цій конференції за зміцнення жидівсько-українських зв'язків і для встановлення спільного товариства, як у Єрусалимі.

Д-р Петро Потічний і Д-р Гавард Астер, професори політичних наук у Мек Мастер університеті, базували свої виступи на широкій опублікованій ними праці, прочитаній на славістичному з'їзді в Канаді. Вони дали історичне тло жидівсько-українських стосунків в Україні і обговорили взаємні впливи і причини конфліктів між обома сторонами. Підкреслили односторонність жидівських авторів і стосування ними емоційних і стереотипних стандартів до українського питання. Автори ствердили, що в Північній Америці не було досі серйозного підходу від жидівської сторони до вивчення наших стосунків; можливо, що сучасна большевицька політика супроти обох народів спровокує діялог і співпрацю між представниками обох народів.

Д-р Богдан Витвицький, автор праці „Інший голокост", говорив про характеристику німецького окупаційного режиму у Східній Европі. Цей режим застосовував однакові міри терору супроти жидів, циганів і релігійних сектантів. Слов'ян німці вважали расово гіршими, і вони мали бути перетворені на робочу силу для вищої німецької раси. Сучасні жидівські автори невірно представляють голокост як виключно жидівську трагедію. Вони не тільки іґнорують жертви інших національностей, але й пробують зробити їх спільниками гітлеризму у винищуванні жидів. Автор визнав, що коляборанти були серед усіх народів, включно з жидами, але це була мізерна кількість, або радше індивідуальні випадки, чого не можна узагальнювати на цілий народ.

Два доповідачі з Чикаґо, д-р Мирон Куропась і Дейвид Рот, накреслили тло співпраці між двома суспільствами на їхньому терені. Між обома сторонами є одиниці, які проповідують недовір'я і ненависть, але є також кола, які розуміють вартість порозуміння і прямують до згоди. Обом народам, які є найбільш переслідуваними у світі, треба загоїти старі рани і почати творити кращі стосунки на майбутнє. Дейвид Рот, один із лідерів Американсько-жидівського комітету, розповів про свою роботу і про труднощі в наладнанні кращих взаємин з українцями. Ці труднощі є з обох сторін. Він подав декілька суґестій щодо співпраці між громадами. Хоч сучасні стосунки існують лише на індивідуальній базі, але в майбутньому вони будуть поширені. Специяльно йдеться тут про контакти між молоддю, яка повинна більше пізнати минуле й дійсні вартості обох суспільств.

Потім обидва гості з Єрусалиму виклали свої думки до теми конференції гебрейською мовою, на англійську мову переклав Марко Мурований, який також відчитав доповідь Клейнера по-англійському. Д-р Клейнер висловив жаль, що Захід, а разом з ним західнє жидівство мають хибне уявлення про українців. Доля біля одного мільйона жидів в Україні залежить від належного розвитку жидівсько-українських стосунків. Він висловив бажання, щоб жиди на Заході усвідомили цей факт і зревідували своє ставлення до аспірацій українського народу.

Яків Сусленський проаналізував фактори, які або різнили наші два народи, або сприяли їхній співпраці. Совєтська пропаґанда вживає зусиль, щоб порізнити ці народи, зате в нашому інтересі повинно бути зрозуміння загрози совєтського тоталітаризму обом народам, і спільні зусилля за національні і людські права в СССР.

Я. Сусленський, який має обширну кореспонденцію із усіми українськими діячами в діяспорі, жалував, що українські групи розсварені поміж собою, та що нема одного політичного центру для міжнаціональних справ. Одначе навіть в такій ситуації для активних лідерів чи активістів обидвох сторін приходить добра нагода для політичних зусиль в тих ділянках, де наші інтереси збігаються. Він коротко накреслив плян для таких зусиль, підкреслюючи спільну боротьбу за людські і національні права, усунення дискримінаційних бар'єрів поміж обома народами, відбувати конференції у спільних справах, боротись проти антисемітизму і українофобства, видавати публікації до спеціяльних справ, створити можливості нашій молоді для взаємного пізнання і старатися відкрити в Єрусалимі український культурний центр та збудувати українську церкву.

Конференцією керувала Наталка Слюзар з Вашінґтону, яка тепер працює в Департаменті торгівлі, а раніше за попередньої адміністрації працювала в Білому Домі.

Про конференцію було повідомлення у щоденному пляні подій в Юнайтед Пресс Інтернешенел. Присутніми були також два преставники пресових аґентств.

Н.Н.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Мистецький ярмарок

Стараннями 20-го Відділу СУА ім. О. Теліги відбувся у неділю, 10-го жовтня ц.р., дуже вдалий і багатолюдний мистецький ярмарок у приміщеннях Освітньо-Культурного Центру в Філядельфії—Абінгтон. Імпреза, що пройшла з великим моральним і матеріяльним успіхом складалася з двох частин: розвагової і виставки картин відомих філядельфійських мистців—Наталії Стефанів і Романа Василишина та кераміки Володимира Королика.

Ярмарок відкрила енергійна голова Відділу Лідія Бульба, яка була душею цієї гарної і цікавої імпрези, та передала провід вечора Марії Касіян, яка,заступаючи поважно перешкоджену д-р Наталію Пазуняк, вив'язалася з цього важливого завдання бездоганно.

Після вступних формальностей присутні милувалися показом народної ноші з деяких частин Західньої України, а зокрема молоденькими чарівними дівчатками-доньками союзянок, які з великою грацією моделювали ці одяги. Кожний їх виступ публіка сприймала бурхливими оплесками. До одягів пояснення давала М.Касіян. Модельками були: Галя Гораєцька, Христя Санторе, Роксана Сеник, Софійка Лащик, Таня Перфецька Ірка Білик, Рома Касіян, Ліда Німелович, Ореста Гриців, Ліда Гевко, Арета Гарасимович, Наталка Завадівська, Арета Гладка і Аскольд Гораєцький, який моделював чоловічу народну ношу. Показ ноші підготовила Аня Літинська, а по-мистецьки випровадила Оленка Санторе.

Відтак присутні мали змогу подивляти молоденьку Ренату Чаплинську, яка виконала з великим чаром „український стилізований танок". Наступною точкою було вокальне тріо СУМА „Соловейки" під мистецьким керівництвом проф. Зої Маркович у складі Віра Наконечна, Ліса Стасюк і Антонія Катрук, які відспівали три пісні—„Рідні Карпати" слова В.Безкоровайного, музика Б.Буєвського, „Червона Рута" слова і музика В.Івасюка і „Райдуга", слова П.Харченка, музика В.Верменича.

Танок гуцульських ляльок відтанцювали з великим талантом Андрея Карабін і Джефрі Весловський, обоє американці українського роду, третього покоління. В дальшому присутні захоплювалися відомою артисткою Лізою Чепіль, яка виступила в „Гуцулці", монтажі з оперети „Гуцулка Ксеня" Барнича, і яку публіка дуже тепло вітала. Гуцульський танок—дует з великою вервою затанцювали Андрея Карабін і Джефрі Весловський, чим захопили присутніх.

На закінчення першої частини програми виступила співачка Юлія Шашаровська, яка знаменито передала бойківські пісні в монтажі „Бойки в піснях", пригадавши слухачам нашу дорогу Бойківщину. Відповідні коментарі до монтажу давав відомий артист і режисер В. Шашаровський. Фортепіяновий супровід був у руках молоденької студентки музики Лесі Рудої.

Після закінчення розвагової частини мистецького ярмарку відбувся виграш картин, що його провела Лідія Дяченко, а маленька Ксеня Шуль вильосовувала виграшеві квитки. Картини на виграш подарували мистці Н.Стефанів і Р.Василишин, а керамічну вазу, роботи В.Королика подарувала Катря Альфавицька.

В другій частині ярмарку відбулася виставка картин мистців:Н.Стефанів, Р.Василишина й кераміки В.Королика. Виставку відкрила і привітала присутніх Марія Харина, подавши коротку сильветку мистців. Любителі мистецтва мали нагоду оглянути й закупити твори наших мистців. На закінчення членки Відділу під проводом Варки Швед гостили присутніх солодким.

Скориставши з того, що Мистецький ярмарок був дуже успішний, 20-ий Відділ СУА став меценатом Українського Музею в Ню Йорку, вплативши належну суму грошей, й також став уділовцем Культурно-Освітнього Центру у Філядельфії.

М.Х.

Дещо про...

(Продовження зі стор. 2)

гітлерівському нацизмі, не згадуючи ані словечком про нічим не меншу брутальність совєтського комунізму. І хоч їхній Перший маніфест був виданий в 1933 році, вони все ще дотепер не знають нічого про український голокост у 1932-1933 роках і, треба думати, що вони про це і не хочуть знати; це є свідомим прикриттям злочинів совєтських атеїстів, або „гуманістів".

Отже в загальному т. зв. „релігійний гуманізм" відкидає Біблію, існування Бога, божество Ісуса Христа і біблійне розуміння створення світу. Він вірить, що нема абсолютного добра і зла та що моральні вартості самі собою пов'язані з обставинами. Він вірить в сексуальну свободу без огляду на вік, включаючи сюди передшлюбне сексуальне життя, гомосексуалізм, лесбіянство і кровозмішання. Він вірить в аборти, штучне скорочення людського життя і самогубство. Вірить в рівний розподіл людських достатків урядом, знесення вільної приватної економічної системи, в роззброєння та створення одного світового соціялістичного уряду.

Як видно, з певних практичних міркувань в обидвох текстах цих їхніх маніфестів є ще й такий додаток: „Що хоч підписані в загальному погоджуються з думками, тут висловленими, то не конечно всі вони підтримують кожну подробицю цього документу".

При цьому тут ще варто зазначити, що різні прихильники цього і подібних рухів будуть демонструвати проти своїх урядів у вільному світі, коли ці уряди будуть домагатися потреби зміцнення оборонного потенціялу своїх країн, але вони будуть завзято мовчати, коли кремлівські чинники будуть собі поневолювати Афганістан та інші країни, або будуть забороняти польському робітництву мати свою професійну організацію.

Цей „гуманістичний" рух пропихає свої погляди в різні сфери людського життя у вільному світі, а особливо в Північній Америці. Це він особливо виразно робить у ділянці американського шкільництва, починаючи народними школами, а кінчаючи університетами. Сюди належить і заборона молитви в школах. Заборона ця була осягнена їхніми ж заходами. Адвокатка Огера Миррі, яка була тим інструментом, що його „гуманісти" використали для осягнення своєї цілі, як тепер виявилося, сама була не тільки атеїсткою, але і комуністкою. Вона було відмовилася від американського горожанства і робила заходи, щоб отримати совєтське горожанство. Совєти їй у цьому відмовили, але все це скінчилося тим, що їй було забезпечено добре й вигідне життя комуністичними колами Америки. Ці інформації взято з інтерв'ю її сина, який недавно став виразним християнином і отверто все це виявляє.

Особливо саме тепер є відповідна нагода для християн зміцнити свою акцію за привернення молитви в американських школах і цим дати початок акції, яка перешкодить цьому „гуманістичному" рухові користуватися підпільними впливами в державних школах ЗСА, які утримуються всіма громадянами країни. Інакшими словами — треба відділити цей рух від держави так само, як і Церква є відділена від неї. Чому саме атеїстична релігія має бути упривілейована в цій країні?

Варто, щоб і ми, українці, знали, звідки почався моральний занепад християнського світу і хто стоїть за кулісами цього всього. В наші часи треба бути докладно обзнайомленим з тим, що діється відверто і потаємно в світі та у країнах нашого поселення, щоб відповідно і в час на це все належно реаґувати, роблячи з того належні висновки.

Композитор...

(Продовження зі стор. 2)

Слід додати, що Товариство Української Опери Канади влаштовує 21-го листопада в Торонто концерт, в програму якого входить великий твір Юрія Фіяли — Симфонія ч. 4 (українська), що її композитор написав на замовлення Сі-Бі-Сі у Вінніпеґу для відзначення 100-річчя цього міста. Дуже приємно, що маестро Володимир Колесник вибрав цей твір для концерту в Торонто й таким чином і торонтонці долучаться до вшанування ювілею Юрія Фіяли. Сподіваємося, що перед ювілятом ще багато років творчої праці, якою він збагатить скарбницю не тільки канадської, але й української музичної культури.

Виступ Юлії Шашаровської...

(Продовження зі стор. 2)

погодженість співачки з музичною ілюстрацією Лесі Рудої. Леся Руда — одна з кращих акомпаньяторів на сході Америки, дарма що вона покищо ще не має диплому своєї Вищої Музичної Школи, в якій постійно є на т. зв. „дін-листі".

Вертаючись до Юлі Шашаровської, ми певні, що у вільному світі вона єдина, що так вірно вміє передати характер бойківської пісні. В цьому жанрі вона не має суперників.

Д. Зарудський

Здобутки...

(Продовження зі стор. 2)

Віктор Цимбал та Борис Крюков здобули медалі-нагороди мистецьких кіл Буенос Айресу, а також багатократне віднотування столичної преси. Промоторами виставки образотворчого мистецтва були мгр Мирослав Самоверський та голова „Просвіти" В. Косюк, який перевів її відкриття. Глибоку змістом доповідь виголосив мгр Микола Шафовал; резюме в еспанській мові подала Люба Величко.

Мистецькі ікони

Серед українських громад в Арґентині є кілька високої якости ікон: запрестольні образи св. Ольги, Тайна Вечеря, Розп'яття, і великих розмірів портрет Патріярха Йосифа. Ці картини є прикрасою наших храмів, з яких деякі розписані специфічними українськими орнаментами. На особливу увагу заслуговує мозаїка з образом Пресвятої Богородиці, що її виконав покійний мистець Борис Крюков; вона прикрашує катедру української католицької епархії в Буенос Айресі, розмальовання якої започаткував маестро Микола Голодик. Знову маестро Володимир Каплун завершує розмалювання базиліки Отців Василіян в Обері, провінція Місіонес, яка є найбільш величавою нашою церквою в Арґентині.

Помітну мистецьку вартість мають також три пам'ятники Шевченка, з яких два розташовані у провінції Місіонес, їх виконали арґентинські скульптори; пам'ятник викутого в бронзі Шевченка, що находиться у столичному парку Трес де Февреро, споруджений скульптором Молодожанином; алегорична скульптура „Гайдамаки" завершує його маєстатичну мистецьку вартість.

На особливу увагу заслуговує пам'ятник „Борцям за волю України", що його споруджено на просвітянській оселі „Веселка", в якому є чотири погруддя: Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Степана Бандери та Романа Шухевича-Чупринки. Пам'ятники зроблені з бронзи і мають пропам'ятні мармурові плити зі золотими написами. В місцевості Віжа Аделіна, передмістя Буенос Айресу, на передовій стіні Народного Дому ім. Степана Бандери є вмурована пропам'ятна плита з гербом і назвою України, яким іменовано цю вулицю, при якій стоїть Дім Просвіти, а напроти є церква Св. Ольги та манастир Сестер Василіянок, що разом творять українську дільницю згаданої місцевости, головного осередку українських скупчень, де українці втішаються найкращою опінією кількадесятитисячного населення.

Ольшанський...

(Закінчення зі стор. 1)

ні радні, як теж: Я.Сенчишин, Р. Припхан, інж. С. Куропась й інші. Ця справа є дуже пекучою, а особливо, коли мова про приєднання молодих людей і професіоналістів. Треба знайти відповідний спосіб для заохочування їх ставати членами УНС. Головна радна Г. Олек зверталася до головних урядовців УНС у справі побудови другої Союзівки біля Чикаґо й Дітройту, що дуже причиниться для приєднування нових членів, а головно молоді.

Після понад двогодинних нарад на внесок інж. С. Куропася дискусію закінчено, а голова М. Ольшанський запросив присутніх союзовців на перекуску, під час якої її учасники продовжували обмінюватися думками на союзові теми.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!